

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobce: **Y. M.**
státní příslušnost: B. r.
t. č. pobytem: X
zastoupen ustanoveným zástupcem Mgr. Jiřím Tašlem, advokátem advokátní
kanceláře ADVOCADO legal s.r.o., se sídlem Jezuitská 582/17, 602 00 Brno

proti

žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 29. 11. 2023, č. j. MV-162099-4/SO-2023,

takto:

- I. Žaloba *se zamítá*.
- II. Žalobce *nemá právo* na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému *se nepřiznává* náhrada nákladů řízení.
- IV. Odměna ustanoveného zástupce Mgr. Jiřího Tašla, advokáta advokátní kanceláře ADVOCADO legal s.r.o., sídlem Jezuitská 582/17, 602 00 Brno, za zastupování žalobce *se určuje* částkou ve výši 8 228 Kč, která je splatná z účtu Krajského soudu v Brně do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Žalobce neuspěl se svou žádostí o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem *jiné/ostatní*. V Česku chtěl studovat intenzivní kurz anglického jazyka na soukromé jazykové škole. Podle správních orgánů se ale žalobcem zamýšlený účel pobytu nutně neváže na naše území. Proto podle nich za tímto účelem nelze ani získat pobytové oprávnění. V návaznosti na zrušující rozsudek Nejvyššího správního soudu jim krajský soud musel dát za pravdu.

II. Rozhodnutí správních orgánů a dosavadní procesní vývoj věci

2. Žalobce pobýval v Česku na základě povolení k dlouhodobému pobytu za účelem *studia* vydaného s platností do 31. 8. 2022. Původně studoval na Fakultě informačních technologií Vysokého učení technického. Toto studium mu ale škola ke dni 4. 6. 2022 ukončila pro nesplnění požadavků studijního programu.
3. Dne 15. 8. 2022 žalobce podal u Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky („OAMP“) žádost o vydání nového povolení k dlouhodobému pobytu. Tentokrát ale za účelem *ostatní/jiné*, tj. studijní aktivity, které nejsou studiem podle § 64 zákona o pobytu cizinců. Žalobce chtěl v Česku absolvovat denní studium anglického jazyka. Organizovala ho společnost *Go Study group jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky s. r. o.* („Go Study“) ve školním roce 2022/2023 – konkrétně od 1. 9. 2022 do 31. 8. 2023.
4. Rozhodnutím ze dne 29. 6. 2023, č. j. OAM-30073-15/DP-2022, OAMP žádost žalobce zamítl podle § 46 odst. 1 ve spojení s § 56 odst. 1 písm. l) zákona o pobytu cizinců („rozhodnutí OAMP“). Zdůraznil, že každý pobyt cizince na území Česka musí plnit nějaký konkrétní účel, k jehož naplnění je třeba pobytu na území delšího než tři měsíce, případně jednoho roku. Některé účely zákon výslovně pojmenovává. U *jiného* účelu by se ale mělo jednat o aktivitu, která skutečně odůvodňuje dlouhodobý pobyt cizince na území a tato aktivita by se měla pojit s územím České republiky.
5. Pokud má být účelem pobytu vzdělávací aktivita, která není studiem, měla by mít podobnou intenzitu jako studium podle § 64 zákona o pobytu cizinců. Může se jednat např. o studium na střední nebo vyšší odborné škole. Podstatné je, aby se tato aktivita pojila s územím České republiky v takové míře, že ji cizinec nemůže plnohodnotně absolvovat jinde než na území Česka. V případě jazykového vzdělávání se však s územím pojí pouze studium českého jazyka, který je úředním jazykem České republiky. Absolvování kurzu anglického jazyka není obdobou jazykové přípravy ke studiu vysoké školy v České republice. Nejedná se totiž o aktivitu, kterou by bylo možné absolvovat pouze na území České republiky. Nemůže proto odůvodňovat udělení dlouhodobého pobytu.
6. OAMP nepovažoval za důvodnou ani námitku, že by zamítnutí žádosti negativně zasáhlo do soukromého a rodinného života žalobce. Žalobce žije v Česku od roku 2019. Od té doby si zde sice mohl vytvořit určité vazby, nelze však říct, že by byly silné. Dopad do jeho soukromého života proto rozhodnutí mít nebude. Žalobce má rodinné vazby zejména v Bělorusku.
7. Žalobce se proti rozhodnutí OAMP odvolal. Žalovaná však jeho odvolání rozhodnutím ze dne 29. 11. 2023, č. j. MV-162099-4/SO-2023, zamítla a rozhodnutí OAMP potvrdila („rozhodnutí žalované“). Ztotožnila se s právním posouzením OAMP, že se studium anglického jazyka nutně neváže na území České republiky. Proto cizinci za tímto účelem nelze udělit povolení k dlouhodobému pobytu. Při posuzování naplnění účelu *jiné/ostatní* by stát měl disponovat širokým uvážením.

8. Žalobce namítal nepřiměřený zásah rozhodnutí do jeho soukromého a rodinného života. Podle žalované v tomto případě zákon o pobytu cizinců nestanoví povinnost posuzovat přiměřenost rozhodnutí. Žalovaná zná judikaturu Nejvyššího správního soudu, ze které plyne, že povinnost posuzovat přiměřenost rozhodnutí může pro správní orgány plynout přímo z čl. 8 Evropské úmluvy o lidských právech („Úmluva“), pokud cizinec nepřiměřenost namítá. OAMP se touto otázkou zabýval. V odvolání žalobce ke svým vazbám na Česko nic konkrétního netvrdí. Tvrzení žalobce, že by mu v Bělorusku hrozil postih, protože nesplnil brannou povinnost, je spekulativní. Bělorusko se neúčastní ozbrojeného konfliktu na Ukrajině.

III. Žaloba

9. Žalobce žádal o dlouhodobý pobyt za účelem ostatní z důvodu účasti na jazykovém kurzu, který neslouží k přípravě ke studiu akreditovaného studijního programu vysoké školy. Týdenní rozsah studia byl 20 hodin osobní účasti ve škole *Go Study* společně s intenzivní domácí přípravou, jedná se tedy o rozsah obdobný studiu na vysoké škole v České republice nebo v přípravném kurzu pro takové studium. Je obecně dostačující, aby odůvodnil nutnost osobní přítomnosti cizince na území České republiky.
10. Žalobce nesouhlasí s názorem žalované, že studium angličtiny není natolik specifickou aktivitou, že by ji bylo třeba absolvovat pouze na území Česka, neboť angličtina není úředním jazykem. Žalovaná porušila svou povinnost posoudit každou věc individuálně. Právě v cizineckých řízeních je více než jinde potřeba přihlédnout ke specifickým okolnostem daného případu, protože osobní situace cizinců jsou mnohdy zcela vybočující ze situací, na které mohl zákonodárce myslet při tvorbě právního předpisu. To potvrzuje i fakt, že zákon o pobytu cizinců obsahuje pouze demonstrativní výčet možných účelů pobytu a pamatuje též na velmi specifické a výjimečné situace, při kterých má správní orgán široký prostor pro správní uvážení.
11. V době podání žádosti pobýval žalobce v Česku již třetím rokem. Měl v plánu zde i nadále studovat na vysoké škole. To dokazuje též fakt, že je v tuto chvíli studentem Mendelovy univerzity v Brně. Nyní již neplní účel pobytu, který si v tomto řízení žádal. Správní orgány však vedly řízení o této žádosti nestandardně dlouho.
12. Žalobce polemizuje také se s tím, že by Bělorusko nebylo účastníkem ozbrojeného konfliktu na Ukrajině. Česká republika ostatně od vypuknutí válečného konfliktu zakázala možnost žádat o pobytová oprávnění na svých zastupitelských úřadech nejenom občanům Ruska, ale také Běloruska. Pokud by žalobce chtěl jazykový kurz studovat jinde než v Česku, neměl by pak s ohledem na § 1 zákona č. 175/2022 Sb. možnost se sem vrátit. Ani podle aktuálního znění nařízení vlády č. 200/2022 Sb. není možné žádat o oprávnění k pobytu za účelem standardního studia na vysoké škole. Výjimka z nepřijatelnosti žádosti podle § 2 odst. 1 písm. d) tohoto nařízení se vztahuje toliko na tzv. stipendijní pobyty podle § 64 písm. d) zákona o pobytu cizinců. To podle žalobce znamená dostatečnou provázanost pobytu s územím České republiky.
13. Rozhodnutí správních orgánů představuje zásah do soukromého života cizince, který tak musí opustit území České republiky. Z čl. 1 odst. 1 a z čl. 4 Ústavy vyplývá požadavek, aby soudy současně hodnotily přiměřenost důsledků vyvolaných rozhodnutími podle zákona o pobytu cizinců. Je také třeba zohlednit čl. 8 Úmluvy a navazující judikaturu Evropského soudu pro lidská práva, která stanovuje několik kritérií, která se musí posuzovat.

14. Žalobce pobývá v Česku již od roku 2019. Převážnou dobu prezenčně studoval bakalářský studijní obor na veřejné vysoké škole a zbývajíc čas byl studentem jazykové školy. Dobře mluví česky, začlenil se do české společnosti a sociálního systému. Navázal zde hluboké vztahy jak s lidmi v České republice, tak s místní kulturou, zvyky a společností. Rád by zde v budoucnu založil rodinu a přispíval k vývoji společnosti. Žalobce má v České republice své středisko zájmů jak z pohledu rodinného a sociálního, tak ekonomického.

IV. Vyjádření žalované

15. Žalovaná ve vyjádření k žalobě stručně zopakovala důvody, pro které nebylo možné žádosti žalobce vyhovět. Odkázala také na nedávný rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 22. 1. 2024, č. j. 21 A 31/2023-40, který se týká skutkově obdobné věci. Městský soud podanou žalobu zamítl a dal žalované za pravdu, že účel pobytu v oblasti jazykového vzdělání se dá spojit výhradně s osvojováním si znalosti českého, nikoliv jiného jazyka.
16. Pokud žalobce argumentuje tím, že se jeho studium anglického jazyka pojí s územím České republiky vzhledem k jeho minulému a budoucímu, resp. současnému studiu, žalovaná nepovažuje daný argument za relevantní. Přístup žalobce ke studiu podle žalované nesvědčí o jeho snaze dospět k úspěšnému ukončení vysokoškolského vzdělání. Žalobce původně studoval na Fakultě informačních technologií VUT, poté začal studovat anglický jazyk a následně se přihlásil na studium oboru Technologie potravin na Agronomické fakultě Mendelovy univerzity. To podle žalované ukazuje, že se žalobce pouze snaží studovat cokoli, aby si zajistil účel pobytu na území.
17. Žalobce má pravdu, že se řízení o jeho žádosti vedlo neúměrně dlouho. Lhůta, kterou zákon o pobytu cizinců stanoví pro vydání rozhodnutí, je však pouze pořádková. Její nedodržení nemá za následek nezákonnost následně vydaného rozhodnutí. To potvrzuje i judikatura (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 10. 2003, č. j. 6 A 171/2002-41 nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 12. 2012, č. j. 2 Ans 14/2012-41).

V. První rozhodnutí soudu a zrušující rozsudek Nejvyššího správního soudu

18. Rozsudkem ze dne 27. 3. 2024, č. j. 41 A 25/2023-54 krajský soud rozhodnutí žalované i rozhodnutí OAMP zrušil. Soud vyjádřil nesouhlas se závěry rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 22. 1. 2024, č. j. 21 A 31/2023-40, na který odkázala žalovaná. Městský soud totiž pouze nekriticky převzal argumentaci ministerstva a žalované, aniž by podrobněji zdůvodnil, proč jejich právní názor považuje za správný. Krajský soud naopak vyšel ze závěrů svého dřívějšího rozsudku ze dne 6. 3. 2024, č. j. 41 A 21/2023-36, ve kterém shledal shodný postup správních orgánů nezákonným. Dospěl k závěru, že pokud cizinec v řízení o žádosti o udělení dlouhodobého pobytu za účelem *jiné/ostatní* (aktivity, které nejsou studiem podle § 64 o pobytu cizinců) doloží potvrzení o prezenčním studiu anglického jazyka v dostatečném rozsahu, lze podmínku účelu pobytu považovat za splněnou, aniž by musel zároveň dokládat, že tento účel pobytu nelze plnit jinde než na území České republiky. Soud přihlédl též k tomu, že správní orgány se náhle a neodůvodněně odchýlily od své ustálené správní praxe.
19. Nejvyšší správní soud však rozsudkem ze dne 24. 10. 2024, č. j. 9 Azs 115/2024-32, rozsudek krajského soudu zrušil. Krajský soud podle Nejvyššího správního soudu nesprávně posoudil právní otázku, zda se účel pobytu *jiné/ostatní* musí výhradně spojit s územím České republiky. Nejvyšší správní soud s odkazem na dřívější rozsudek ze dne 21. 10. 2024, č. j. 7 Azs 22/2024-27, od kterého se nehodlal odchýlit, dospěl k závěru, že vzdělávací kurz

anglického jazyka není bez dalšího možné považovat za účel, který by vyžadoval dlouhodobé setrvání žalobce na území Česka. Vzdělávací kurz anglického jazyka proto v dané věci neodůvodňuje dlouhodobé setrvání žalobce na území ČR. Z tohoto důvodu správní orgány nepochybily, pokud zamítly žalobcovu žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem *jiné/ostatní*.

20. Nejvyšší správní soud krajskému soudu ohledně závěru o nezákonné změně právní praxe také vytkl, že v rozsudku neuvádí žádný případ, který by tvrzenou změnu správní praxe žalované prokazoval. Pouhý odkaz na dřívější rozsudek krajského soudu ve věci č. j. 41 A 21/2023-36 nebyl dostatečný. Ani přímo v tomto rozsudku totiž soud neuvádí konkrétní případ, který by tvrzení krajského soudu o změně praxe prokazoval. Tvrzení krajského soudu o změně správní praxe žalované tak zůstalo pouze v obecné rovině. Nejvyšší správní soud tudíž nemohl nijak ověřit pravdivost tohoto závěru.

VI. Vyjádření účastníků k rozsudku Nejvyššího správního soudu

21. V návaznosti na zrušující rozsudek Nejvyššího správního soudu krajský soud vyzval účastníky, aby se k němu vyjádřili a navrhli další postup krajského soudu. Zároveň je vyzval, aby se případně vyjádřili k možným dopadům rozsudku Soudního dvora ze dne 29. 7. 2024 ve věci C-14/23 *Perle*.
22. **Žalovaná** se plně ztotožnila se závěry Nejvyššího správního soudu. Dodala, že v případě žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem *jiné/ostatní* se nejedná o studium ve smyslu § 64 zákona o pobytu cizinců, resp. směrnice č. 2016/801. K zamítnutí pobytové žádosti žalobce také nedošlo z důvodu, který by odpovídal čl. 20 odst. 2 písm. f) této směrnice (zneužití pobytu za jiným účelem). Závěry rozsudku *Perle* proto na danou věc nedopadají.
23. **Žalobce** zdůraznil, že Česká republika v reakci na konflikt na Ukrajině zakázala státním příslušníkům Ruské federace a Běloruské republiky podávání žádostí o pobytová oprávnění na svých zastupitelských úřadech, s výjimkou několika málo případů. To má vliv i na situaci žalobce. Pokud by musel vycestovat a absolvovat jazykový kurz v jiné zemi, nemohl by v důsledku trvajících omezení následně žádat o povolení k pobytu za účelem studia v České republice.
24. Nevydání pobytového oprávnění představuje nepřiměřený zásah do práva žalobce na respektování soukromého a rodinného života ve smyslu čl. 8 Úmluvy. Odkaz na možnost podat novou žádost o pobytové oprávnění v zemi žalobcova původu je projevem formalismu. Žalobce od roku 2019 pobývá v Česku oprávněně, mluví česky a plně se integroval do zdejší společnosti. Odjezd z Česka by pro něj znamenal ztrátu sociálního zázemí, přerušené vztahy a faktickou nemožnost pokračovat v budování svého soukromého a profesního života. Navíc s ohledem na politickou situaci v Bělorusku by se jeho návrat mohl pojit s nepřekonatelnými překážkami.

VII. Hodnocení soudu

25. Dne 27. 3. 2024 se ve věci konalo jednání. Žalobce a jeho zástupce shrnuli podstatu žalobní argumentace a zaměřili se i na námitky na poli práva žalobce na respektování soukromého a rodinného života. Zástupce žalované pro změnu zdůraznil, že je výrazem suverenity České republiky určit si, koho a za jakých podmínek vpustí na území. Sousedství „účel vyžadující pobyt na území“ se pojí nejen s tím, že se tu musí pobyt reálně plnit, ale že je i na České

republiky, aby určila, které účely – nejde-li o ty zákonem výslovně upravené – jsou hodny toho, aby tu cizinec studoval. Účastníci řízení neměli žádné důkazní návrhy. Po jejich konečných návrzích soud vyhlásil tento rozsudek.

26. Dne 4. 12. 2024 se konalo další jednání po zrušení prvotního rozsudku krajského Nejvyšším správním soudem. Obě strany včetně samotného žalobce při něm shrnuly svá procesní stanoviska. Žalobce zdůrazňoval specifické okolnosti svého soukromého života. Žije tu již pět let. Vyjadřoval pak své obavy z nutnosti návratu do Běloruska, odkud by nebylo cesty zpět. Kdo se tam vrátí, je považován za zrádce vlasti. Zmiňoval také, že jeho známí dané pobytové oprávnění získali. Angličtinu studoval, aby zlepšil svou kvalifikaci pro další studium v Česku. K dotazu soudu odpověděl, že na Mendelově univerzitě již nestuduje. Zástupce žalovaného obhajoval jeho rozhodnutí z hlediska přiměřenosti zásahu do soukromého života žalobce. Jde-li o rozdílnost v rozhodování, sám se setkal s několika zamítavými rozhodnutími podobně jako v této věci. Nemohl blíže komentovat možné rozhodovací rozdíly či správní praxi u OAMP. Žádné dokazování soud neprováděl.

Žalobce dostatečně nedoložil účel pobytu

27. Vázán jednoznačným právním názorem Nejvyššího správního soudu krajský soud neměl jinou možnost než posoudit námitku týkající se účelu pobytu žalobce na území Česka jako nedůvodnou.
28. Devátý senát postavil své právní posouzení na dřívějším rozsudku č. j. 7 Azs 22/2024-27, který zdůraznil, že neexistuje právo cizinců na pobyt na území a každý stát si může sám rozhodnout, za jakých podmínek připustí setrvání cizinců na svém území. V případě účelu pobytu, který zákon o pobytu cizinců výslovně nepředpokládá, je věcí České republiky a jejích orgánů, jaký účel pobytu z hlediska jeho povahy a provázanosti s územím bude považovat za takový, který vyžaduje pobyt na území, a pro který bude vydáno povolení k dlouhodobému pobytu.
29. Ve vztahu k posouzení účelu pobytu v kategorii *jiné/ostatní* není pochybením správního orgánu, pokud vyžaduje, aby daný účel byl s územím České republiky úzce spjat. Nikoli však bezvýjimečně ve smyslu, že takový účel lze bezvýhradně realizovat pouze na území našeho státu (přesně takto podle rozsudku č. j. 7 Azs 22/2024-27). Je třeba hodnotit kritérium, zda by bylo mimo území České republiky zásadně obtížnější či případně dokonce nemožné dosáhnout zvoleného účelu (zde určitého stupně znalosti anglického jazyka). Nepostačí tedy, pokud spjatost účelu pobytu s územím České republiky existuje pouze v tom ohledu, že se konkrétní činnost, pro kterou žalobce žádá o pobytové oprávnění, má realizovat v České republice po dobu delší než 3 měsíce, a proto je podle jeho názoru zde nutná její dlouhodobá přítomnost. Vzdělávací kurz anglického jazyka není bez dalšího takovým účelem, který by odůvodňoval dlouhodobé setrvání cizince na území, a proto ani doklad prokazující absolvování takové vzdělávací aktivity není dokladem prokazujícím účel pobytu na území.
30. Uvedené závěry krajskému soudu neumožňují posoudit věc jinak než tak, že vzdělávací kurz anglického jazyka není v tomto případě možné považovat za účel, který by vyžadoval dlouhodobé setrvání žalobce na území Česka. Byl zde proto důvod, aby správní orgány zamítly žádost žalobce o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem *jiné/ostatní*, neboť žalobce nedoložil účel pobytu. Jde-li o případné rozdíly v rozhodovací praxi OAMP

v obdobných věcech, tak toto téma nebylo součástí včas vznesených žalobních námitek, proto se jím soud nemohl v této věci blíže zabývat.

31. Krajský soud závěrem může jen poznamenat, že rozsudky Nejvyššího správního soudu č. j. 7 Azs 22/2024-27 a č. j. 9 Azs 115/2024-32 přímo nereagují na argumenty, které krajský soud vnesl ve svém prvotním rozsudku v této věci (v návaznosti na dřívější rozsudek č. j. 41 A 21/2023-36) – včetně věcného vymezení se vůči rozsudku Městského soudu v Praze č. j. 21 A 31/2023-40. V tomto posledně uvedeném rozsudku městského soudu krajský soud upřímně neobjevil náležité odůvodnění právních závěrů týkajících se řešeného sporného tématu. To Nejvyššímu správnímu soudu v rozsudku č. j. 7 Azs 22/2024-27 nebránilo, aby zamítl kasační stížnost proti uvedenému rozsudku městského soudu a vyslovil judikatorní názor, o němž se poté opřel rozsudek č. j. 9 Azs 115/2024-32 v této věci. Bez věcné reakce na argumenty krajského soudu, o kterých přitom sedmý senát Nejvyššího správního soudu věděl, protože na ně poukazovala stěžovatelka (viz body 9 a 20 rozsudku č. j. 7 Azs 22/2024-27).
32. Krajský soud však samozřejmě musí splnit svou ústavní roli a respektovat kasační závaznost rozsudku č. j. 9 Azs 115/2024-32. Proto jej při posouzení důvodnosti žaloby nyní plně následuje.
33. To, že by žalobce v důsledku pořád platných omezení pro občany Běloruska týkajících se podávání žádostí o pobytová oprávnění nemohl v budoucnu žádat o povolení k pobytu za účelem studia v Česku, nehraje v tomto případě roli. Nyní je pro posouzení věci důležité pouze to, že absolvování kurzu anglického jazyka se nutně nevázalo na území Česka. Eventuální navazující pobyt za účelem, studia, o který chtěl žalobce žádat, správní orgány nemusely vůbec brát na zřetel.

Rozhodnutí je přiměřené

34. Další žalobní námitka se týká otázky přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce.
35. V případě zamítnutí žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu zákon o pobytu cizinců výslovně nepředpokládá posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí ve smyslu § 174a. Nejvyšší správní soud však ve své judikatuře dovodil, že z tohoto pravidla existují výjimky. Potřeba zvlášť posuzovat přiměřenost dopadů rozhodnutí může plynout přímo z Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod („Úmluva“). Její čl. 8 je totiž přímo aplikovatelný a má přednost před zákonem (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu, ze dne 31. 3. 2022, č. j. 10 Azs 183/2020-33, body 9 a 10, nebo ze dne 10. 8. 2023, č. j. 2 Azs 135/2023-33, bod 16).
36. Správní orgán tak v některých případech může mít povinnost zabývat se otázkou přiměřenosti zásahu do soukromého a rodinného života, přestože to zákon o pobytu cizinců nevyžaduje. To však pouze tehdy, pokud v řízení vyjdou najevo skutečnosti, které by mohly činit rozhodnutí správního orgánu nepřiměřeným zásahem. Je přitom především na samotném cizinci, aby v řízení uvedl takové skutečnosti, které by žalovaného měly následně vést k povinnosti posoudit je ve světle čl. 8 Úmluvy. Právě na žadateli totiž leží břemeno tvrzení (a primárně i břemeno důkazní). Od správního orgánu lze žádat zvýšenou aktivitu při zjišťování skutkových okolností jen tehdy, jde-li (také) o zájem nezletilého dítěte (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 11. 2022, č. j. 5 Azs 230/2020 43, bod 22).

37. Judikatura Nejvyššího správního soudu také vymezila, co lze brát v potaz při posouzení přiměřenosti rozhodnutí v cizineckých věcech (rozsudky ze dne 6. 8. 2013, č. j. 8 As 68/2012-39, ze dne 19. 4. 2012, č. j. 7 As 6/2012-29, ze dne 6. 12. 2011, č. j. 8 As 32/2011-60, či ze dne 18. 4. 2008, č. j. 2 As 19/2008-75). Správní orgány nejsou povinny detailně hodnotit všechna kritéria, která obecně připadají v úvahu. Mají výslovně zohlednit pouze důvody, které jsou v daném případě specifické a vyplývají z průběhu řízení (rozsudek ze dne 4. 2. 2021, č. j. 1 Azs 500/2020-24, bod 32). Rozsah posuzování přiměřenosti dopadu rozhodnutí se v případě, kdy tato povinnost není určena přímo zákonem, odvíjí především od tvrzení cizince, tj. stěžovatele (srov. rozsudek ze dne 23. 7. 2020, č. j. 2 Azs 144/2020-33).
38. Správní orgány se v tomto případě posouzením přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce zabývaly. OAMP ve svém rozhodnutí uvedl, že žalobce nemá na území Česka žádné blízké rodinné vazby. Jeho rodiče i sourozenci žijí v Bělorusku. Žalobce zde pobývá od roku 2019. Za tuto dobu si sice mohl vytvořit jisté vazby na Česko, nelze je však považovat za silné soukromé vazby. Rozhodnutí tak dopad do jeho rodinného života mít nebude.
39. Žalovaná pak v odůvodnění svého rozhodnutí poukázala na to, že z čl. 8 Úmluvy plyne povinnost posoudit možný dopad rozhodnutí do práva na respektování soukromého a rodinného života jednotlivce, pouze pokud dotyčný hájitelným způsobem tvrdí, že existují důvody se domnívat, že dojde k porušení tohoto práva. Intenzity nepřiměřeného zásahu do soukromého a rodinného života obvykle dosáhne pouze dlouhodobý zákaz pobytu, pokud si cizinec na území vytvořil vazby. Nevyhověním žádosti o pobytové oprávnění nedochází k porušení Úmluvy, neboť právo pobývat v Česku nenáleží to kategorie základních lidských práv. V řízení se nezjistilo, že by žalobce měl na území vazby, které by byly překážkou vydání rozhodnutí. Ani v odvolání nic konkrétního netvrdil. Jeho námitky byly velice obecné. Na jejich základě podle žalované nelze dospět k závěru o nepřiměřenosti rozhodnutí.
40. Soud v tomto případě musí dát správním orgánům za pravdu. Sice si uvědomuje, že případný opětovný návrat žalobce na území Česka by v současné době byl s ohledem na zákon č. 175/2022 Sb. a navazující nařízení č. 200/2022 Sb. (ve znění nařízení č. 79/2023 Sb.) prakticky nemožný. Nyní nelze předvídat, jak dlouho tato omezení budou v platnosti. Ani to však nečiní rozhodnutí správních orgánů nepřiměřeným.
41. OAMP i žalovaná správně zdůraznily zejména to, že žalobce nemá v Česku žádné blízké rodinné vazby. Právě ty ale čl. 8 Úmluvy chrání primárně. Závazek plynoucí z tohoto článku sice dopadá také na soukromý život. I Evropský soud pro lidská práva v několika případech judikoval, že odjezd cizince ze země, jakkoli nemá na území členského státu rodinné vazby, může zasáhnout i do jeho soukromého života. Požadavky Evropského soudu pro lidská práva však v případě „pouhého“ soukromého života nejsou tak přísné. Porušení čl. 8 Úmluvy shledal vesměs v případech, ve kterých šlo o extrémní nespravedlnost, která se cizincům děla.
42. Například v případě *Hoti proti Chorvatsku* (rozsudek ze dne 26. 4. 2018, stížnost č. 63311/14, § 126 a násl.), Evropský soud pro lidská práva konstatoval porušení práva na soukromý život – z důvodu nejisté situace a výhledu dalšího pobytu v zemi. Chorvatské orgány totiž panu Hoti (apatrida, který je potomek albánských uprchlíků žijících v Chorvatsku) nepřiznaly žádné stabilní pobytové oprávnění, a to navzdory tomu, že v Chorvatsku žil bezmála 40 let.

43. V jiné věci Evropský soud pro lidská práva shledal porušení práva na soukromý život z důvodu, že řecké úřady po dobu 12 let nerozhodly o žádosti o mezinárodní ochranu, jakkoliv tamní poradní sbor pro azylové věci vydal k žádosti souhlasné stanovisko a řecké soudy zrušily rozhodnutí o vyhoštění – zde šlo také o dlouhodobou nejistou situaci co do pobytu v zemi (rozsudek ze dne 13. 10. 2016 ve věci *B. A. C. proti Řecku*, stížnost č. 11981/15, § 39).
44. V dalším rozsudku pak bylo právo na soukromý život stěžovatelů nepřiměřeně zasaženo tím, že je po dlouhých letech oprávněného pobytu v Lotyšsku bez zvážení jejich individuální situace a poměrů odsunuly z Lotyšska na základě mezistátní dohody mezi Lotyšskem a Ruskou federací o odsunu ruských vojsk; jednalo se přitom o rodinné příslušníky vysloužilého příslušníka bezpečnostních sborů bývalého SSSR (rozsudek ESLP ze dne 9. 10. 2003, *Slivenko proti Lotyšsku*, č. 48321/99).
45. Krajský soud má za to, že aby neudělení pobytového oprávnění bylo možné považovat za nepřiměřené, cizinec bude muset tvrdit a v rámci možností doložit existenci skutečně intenzivních vazeb na území Česka, které jsou dalece nad rámec toho, že zde cizinec po několik let oprávněně pobýval. To se ale žalobci nepovedlo.
46. V odvolání proti rozhodnutí OAMP poukazoval ve vztahu ke svému životu v Česku pouze na to, že zde již několik let studoval a od září 2023 měl v úmyslu pokračovat v novém studiu na jiné vysoké škole, mluví plynule česky a nedopustil se žádného protiprávního jednání. Žalobce podle informací ze spisu žije v Česku od roku 2019. V době vydání rozhodnutí žalované to tedy byly zhruba čtyři roky. Tato doba však není dostatečně dlouhá k tomu, aby sama o sobě, bez přistoupení dalších konkrétních skutečností, založila silný soukromý život, který nelze narušit rozhodnutím o neudělení povolení k dlouhodobému pobytu.
47. Žalobcovo tvrzení obsažené v žalobě, že zde navázal hluboké vztahy nejenom s lidmi v České republice, ale i s místní kulturou, zvyky a společností není dostatečně konkrétní, aby vůbec umožnilo řádné posouzení přiměřenosti. Žalobce jej navíc uvedl až v žalobě. Pokud žalobce chtěl, aby se správní orgány konkrétními okolnostmi jeho soukromého života zabývaly, měl zejména identifikovat jednotlivé lidi, s nimiž soukromý život sdílí, případně uvést, jakým způsobem se jeho vztahy s místní kulturou a zvyky projevují v jeho každodenním životě.
48. Článek 8 Úmluvy v rámci „větvě“ soukromého života chrání i právo jednotlivce vytvářet jiné než rodinné vztahy. Při jeho interpretaci však jistě nelze jít tak daleko, že bude neomezeně chránit i cizince, který nenaplnil zákonné podmínky pro udělení pobytového oprávnění. Ostatně i Evropský soud pro lidská práva porušení právě zmíněného práva shledal ve zcela odlišných situacích (srov. bod 37 výše).
49. Pro úplnost soud dodává, že obavy žalobce z odvodu do běloruské armády, na které ve svém odvolání také poukazoval, se netýkají žalobcova soukromého života v Česku a v předmětném řízení ani není místo pro jejich posouzení. To, zda žalobci hrozí vážná újma, resp. pronásledování v zemi původu, může být předmětem posouzení pouze v řízení ve věci mezinárodní ochrany, případně v řízení o správním vyhoštění. Nikoliv ale v řízení o žádosti žalobce o vydání povolení k dlouhodobému pobytu.

VIII. Závěr a náklady řízení

50. Soud pro nedůvodnost žalobních námitek žalobu zamítl.

51. Neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované žádné náklady řízení nad rámec její běžné administrativní činnosti nevznikly.
52. Soud ale musel určit odměnu zástupce, Mgr. Jiřího Tašla, advokáta advokátní kanceláře ADVOCADO legal s.r.o., sídlem Jezuitská 582/17, Brno, kterého žalobci ustanovil usnesením ze dne 2. 1. 2024 (č. j. 41 A 25/2023-11). Žalobce soud zároveň usnesením ze dne 25. 1. 2024 (č. j. 41 A 25/2023-29) osvobodil od soudních poplatků v plném rozsahu. Poté, co soud ve věci poprvé rozhodl, usnesením ze dne 5. 4. 2024 (č. j. 41 A 25/2023-65) určil odměnu ustanoveného zástupce ve výši 12 342 Kč.
53. Po zrušení prvního rozsudku v této věci rozsudkem Nejvyššího správního soudu ustanovený zástupce na základě výzvy zaslal soudu vyjádření ke zrušujícímu rozsudku a dne 4. 12. 2024 se účastnil dalšího jednání ve věci. Za tyto dva úkony právní služby mu proto náleží odměna, která se skládá z částky 6 200 Kč (písemné podání ve věci samé podle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu a účast na jednání před soudem podle § 11 odst. 1 písm. g) advokátního tarifu), ke které je třeba připočíst paušální náhrady hotových výdajů za dva úkony právní služby po 300 Kč (na základě § 13 odst. 4 advokátního tarifu) a DPH ve výši 1 428 Kč. Celková výše odměny ustanoveného zástupce tak činí 8 228 Kč. Podle § 35 odst. 10 soudního řádu správního platí hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování stát.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 4. prosince 2024

Martin Kopa v. r.
samosoudce